

Verslag van de gezamenlijke bijeenkomst van de raden van de gemeente Zeevang en de gemeente Edam-Volendam, gehouden op donderdag 12 november 2015 in het vergadercentrum Edam, aanvang 19.30 uur.

Voorzitter: de heer W.J.F.M. van Beek, burgemeester gemeente Edam-Volendam

Burgemeester: mevrouw H.C. Heerschop, gemeente Zeevang

Raadsgriffiers: mevrouw mr. M. van Essen, gemeente Edam-Volendam
de heer T.G. Heikens, gemeente Zeevang

Leden gemeente Edam-Volendam:

de dames E.A.M. Bond (Lijst Kras), A.C.M. Bootsman (Volendam|80) en
G.A.F. vd Hogen (GroenLinks).

De heren J.J.M. de Boer (CDA), P.A. de Does (Volendam|80), A. de Jong (CDA),
C.T.C. Maurer (Lijst Kras), B.J. v.d. Meulen (PvdA), mr. J.T.H.M. Mühren (VVD),
S.J.L.M. Rijkers (Volendam|80) verlaat, mr. W.P.L.M. Runderkamp (VVD),
G.J.M. Schilder (Lijst Kras), L.J.T. Schilder (CDA), E.N.M. Schokker (Lijst Kras),
M. Slotboom (PvdA), dr. M.N. van Straalen (GroenLinks), en V. Tuijp (CDA).

Leden gemeente Zeevang:

de dames T.M.C. vd Heuvel (VVD), M.G. Jonker (Zeevangs Belang),
W.Y. Jonkman (PvdA), E.M. de Koekkoek (VVD) en drs. H.W. Voermans (PvdA)
de heren D. Dijkshoorn (Zeevangs Belang) verlaat, H. Hellingman (VVD),
P. H. Kastelein (Zeevangs Belang), T. Maas (Zeevangs Belang),
A. Middelbeek (Zeevangs Belang), G.J. Milatz (Zeevangs Belang)
en A.R. Waaksma (Zeevangs Belang).

Wethouders: mevrouw M.A.J. Kes, gemeente Edam-Volendam
mevrouw G.H.M. Kroon, gemeente Edam-Volendam
de heer W.H.M. Rijkenberg, gemeente Edam-Volendam
de heer H. Schütt, gemeente Zeevang
de heer M.W.F. Habold, gemeente Zeevang

Secretarissen: de heer mr. D.K.W. Hendriks, gemeente Edam-Volendam
de heer M.A.J.R. Hermans

Afwezig: De heer J.W.M. vd Lee (CDA), Zeevang
De heer N.G.A. Karhof (Volendam|80), Edam-Volendam
De heer L.T. Kras (Lijst Kras), Edam-Volendam
De heer J.C.M. Veerman (Lijst Kras), Edam-Volendam

1. Opening van de gezamenlijke begrotingsraad met de twee raden van de gemeente Zeevang en de gemeente Edam-Volendam door de heer W.J.F.M. van Beek en mevrouw H.C. Heerschop

De heer W.J.F.M. van Beek opent de speciale begrotingsvergadering en heet de aanwezigen van Edam-Volendam en Zeevang van harte welkom.

Vanavond wordt over de ontwerp begroting gesproken voor een nieuwe gemeente die nog niet bestaat.

Spreker meldt dat de heer Karregat heeft bericht dat hij is verhuisd naar Oosthuizen en om die reden maakt hij geen deel meer uit van deze zittingsperiode van de gemeenteraad Edam-Volendam.

Dit heeft geen consequenties voor de verkiezingen omdat die gericht is op één gemeente.

Hij geeft bericht van verhindering van de heren Karhof, Kras en Veerman.

Mevrouw H.C. Heerschop heet de aanwezigen welkom en geeft bericht van verhindering van de heer vd Lee en deelt mede dat de heer Dijkshoorn is verlaat.

2. Eerste termijn voor de raadsleden waarin desgewenst kort samengevat algemene beschouwingen kunnen worden uitgesproken.

De heer W.J.F.M. van Beek deelt mede dat het traditie is dat de spreekvolgorde van groot naar klein is bij de begrotingsbehandeling. De volgorde is Zeevangs belang met 7 zetels, Lijst Kras met 6 zetels, VVD met 6 zetels, CDA met 5 zetels, Volendam|80 met 4 zetels, PvdA met 4 zetels en Groen Links met 2 zetels.

De heer A. Middelbeek spreekt als volgt:

Voor ons ligt een ontwerp programmaplan en diverse paragrafen voor de nieuwe raad van de nieuwe gemeente. Een historisch feit, de eerste begroting van de gefuseerde gemeente Edam-Volendam. En wat voor een begroting. U kunt zich waarschijnlijk wel indenken dat zo'n begroting met zulke grote getallen wel even wennen is voor ons als Zeevangers. Des te groter de bewondering dat alles is opgenomen van beide, nog zelfstandige, gemeenten. Namens Zeevangs belang wil ik u, maar vooral alle ambtenaren, een groot compliment geven waarop dit document tot stand is gekomen, grote waardering daarvoor. Zoals het voorstel schrijft een beleidsarme voor 2016 en voor de periode erna een voorzichtige, met minder bureaucratie en met een betere samenwerking, zowel in politiek opzicht alsmede in goede samenwerking met alle ambtenaren. Ik heb begrepen dat elke fractie 6 minuten spreektijd krijgt. Onze partij houdt van duidelijkheid, transparantie en vooral van kort en bondig en zal zeker deze 6 minuten niet volmaken. Wij zijn verheugd dat er een sluitende, degelijke begroting wordt gepresenteerd. Zowel Edam-Volendam als Zeevang waren en zijn financieel gezond. Dat moge in ieder geval geen twistpunt zijn. We gaan er vanuit dat de komende periode de onderlinge saamhorigheid hoog in het vaandel zal staan en dat er op een constructieve wijze met elkaar wordt vergaderd. 27 oktober is de gezamenlijke brede commissie Planning & Control bijeen geweest om de begroting technisch te bespreken. Er zijn toen tal van opmerkingen, aanvullingen, zienswijzen en onduidelijkheden naar voren gekomen en voorgelegd in goede harmonie.

Ik heb mogen concluderen dat de gemaakte opmerkingen in het verbeterde document zijn opgenomen. We hebben geconcludeerd dat de prioriteiten in de begroting geharmoniseerd zijn, ook nog een deeltje niet, maar de verordeningen wel. Een goede zaak waar al veel werktijd in is gaan zitten. Toch heeft Zeevangs Belang nog een kleine opmerking die niet is verwerkt namelijk het project glasvezel. Er is onvoldoende verwerkt en er zou nog een aanvulling komen. Zeevangs Belang zou graag een aantal wensen voor de directe toekomst gerealiseerd zien.

- Toeristenbelasting differentiëren.

Verschil maken tussen verblijven op campings, langere periode en een kort verblijf in bijvoorbeeld hotels, bed and breakfast want in 2016 wil de gemeente vorm en inhoud geven aan de ontwikkeling van de kwaliteit van het verblijfstoerisme. Er zal gewerkt worden aan de uitvoeringsprogramma's hieromtrent. Alles ter stimulering van het kwaliteitstoerisme. We vinden dat de gemeente financieel moet ondersteunen en faciliteren.

- Een substantieel deel van de toeristenbelasting 60 of 70% ook daadwerkelijk te gebruiken voor het uiteindelijke doel waarvoor het wordt geheven. Dus niet louter als spaarpotje voor de gemeente.
- De marktgelden: De weekmarkt in Oosthuizen is zó klein van omvang dat wij al blij mogen zijn dat er nog marktkooplieden op af komen. Indien we hier de marktgelden van Edam-Volendam zouden hanteren zou er waarschijnlijk geen enkele marktkoopman meer op afkomen.
- Verder streeft Zeevangs Belang naar lagere belastingen en door samenvoeging van beide gemeenten efficiënter te werken. Met name in financieel en personeel opzicht. Belastingen die geen financiële opbrengst genereren, naar verrekening van arbeidsuren en controllers, afschaffen.
- T.a.v. programma 5 kan Zeevangs Belang instemmen met het tussenvoorstel van burgemeester van Beek om dit uitgebreide programma komend jaar nog niet op te knippen. Mogelijk kan de nieuwe raad voor de begroting 2017 een andere indeling maken.

Tenslotte vinden wij het zorgelijk dat er regelmatig overschrijdingen plaatsvinden. Wij hopen dat een en ander in de toekomst snel tot het verleden gaat behoren.

Mevrouw E.A.M. Bond spreekt als volgt:

Afgelopen periode is een heftige geweest voor Lijst Kras, van 1 naar 6 raadszetels is geen sinecure en dan nog de leidende partij in de coalitie. We kunnen in ieder geval zeggen dat dit anderhalf jaar zeer leerzaam is geweest. We hebben vooral geleerd hoe dingen niet moeten en we zullen deze ervaringen gebruiken voor de komende belangrijke raadsperiode. Het moet gaan lukken om mensen en partijen bij elkaar te krijgen, die elkaar echt serieus nemen, elkaar vertrouwen en elkaar waarderen om ieders inbreng. Daar gaan wij voor. Daarbij is het meegenomen als waardevolle punten die de oppositie aandraagt ook meegenomen worden en benoemd worden in raads- en collegebeslissingen. We moeten af van de hokjes geest, geheimen hebben voor elkaar en elkaar het licht in de ogen niet gunnen. Alleen op die manier krijgen we de burgers ook weer betrokken bij ons werk. Iets dat we toch eigenlijk allemaal graag willen, maar die in de praktijk van alle dag steeds maar niet uitkomt.

Dan zijn we direct bij een van de belangrijkste doelstellingen van Lijst Kras. De burger niet in de kou laten staan en hun problemen serieus nemen, de burger als klant zien die recht heeft op een zeer goede behandeling waarvan ook het ambtenaren apparaat overtuigd moet worden. Ook zij zijn burger in het dagelijks leven, er moet geen Rekenkamer voor nodig zijn om dat te bereiken, maar constante alertheid van alle betrokkenen. Daarnaast zo min mogelijk politiek geharrewar. We stoppen met zijn alleen waanzinnig veel tijd in onze hobby politiek, hoeveel verder zouden we nog kunnen komen als we elkaar serieus nemen en waarderen op onze inzet. Tegenstellingen mogen er zijn dat is zelfs onoverkomelijk, maar dan met respect voor ieders overtuiging. De verschillende partijen hebben zoveel gemeen. Dan natuurlijk nog de fusie daarom zitten we hier vandaag, anders was er van deze verkiezing geen sprake geweest. We zijn blij dat we hier nu met zijn allen bij elkaar zitten. Hartelijk welkom alsnog voor de raadsleden, B&W en eventuele ambtenaren uit Zeevang.

Onderweg zijn we problemen tegengekomen met elkaar, wat betreft communicatie en informatie. We vinden dat alleen maar logisch. Zo'n ingrijpend proces in korte tijd rondkrijgen met college en raden die het allemaal bijzonder druk hebben is eigenlijk niet te doen. De onderlinge persoonlijke sfeer vinden wij in ieder geval prima, we hebben er alle vertrouwen in dat het helemaal goed komt met onze nieuwe gemeente en we zijn blij dat het nu eindelijk zover is.

De bespreking van het ontwerp programmaplan en begroting ligt vanavond voor ons plus paragrafen 2016. Ook wij willen onze complimenten aan de afdeling Financiën geven, dat de zaken zo goed op papier zijn gezet. Het is een nieuwe opzet en indeling dan in de jaren hiervoor. We gaan fuseren en de opzet van stukken en de organisatie fuseren mee. Het moet één solide organisatie worden waarbij de goede kanten van beide, nu nog zelfstandige gemeenten, meegenomen worden en samengesmeed tot één geheel. Deze ontwerp begroting is daar een goed voorbeeld van.

We gaan vanavond kennismaken van het ontwerp programmaplan/begroting 2016, maar laten het vaststellen daarvan over aan de nieuwe gemeenteraad, dan zullen wij ons inhoudelijk over deze begroting buigen. Er kunnen vanavond om bovengenoemde redenen geen amendementen of moties worden ingediend, we houden het verder dus kort. Inhoudelijk zijn we heel tevreden over de financiële situatie waaruit de nieuwe gemeente in 2016 gaat starten. De omvang van de reserves en voorzieningen van de nieuwe gemeente zijn zondermeer goed te noemen en het weerstandsvermogen kan worden gekwalificeerd als uitstekend. Meerjarig zijn ook al deze zaken op orde.

M.b.t. de belastingen zijn wij het eens met de uitgangspunten en de daaruit volgende aanpassingen voor wat betreft de belastingen en heffingen die gedaan zijn voor het begrotingsjaar 2016.

Wij vinden de harmonisatie die plaatsvindt in deze begroting voor wat betreft de tarieven van de belastingen en rechten van Edam-Volendam t.o.v. Zeevang verdedigbaar en eerlijk.

Verder staan er maar weinig prioriteiten in deze programmabegroting, dat is een goede zaak, het wordt een zaak voor de nieuwe gemeenteraad. We gaan hier ook niet een waslijst aan zienswijzen indienen.

Wel willen wij geld reserveren voor het realiseren van een dorpshart in Volendam. Een wens die al lang leeft en niet alleen bij ons, maar zeker ook bij een grote meerderheid van de inwoners en ondernemers. In een eventueel nieuw te vormen coalitie zullen wij hier een hard punt van maken. Concrete voorstellen hierover zullen later volgen. Wat betreft de opgevoerde prioriteiten m.b.t. het meekoppelen van projecten aan de dijkversterking, daar zijn wij van Lijst Kras nog lang niet uit. De opgevoerde 3 miljoen per 2018 is wat ons betreft natte vingerwerk en zeker geen leidraad. De discussie over de invoering en eventuele meekoppelkansen aan de dijkversterking moet nog beginnen.

De heer C.T.C. Maurer spreekt als volgt:

Omdat een groot aantal van de aanwezigen hier, straks in de nieuwe gemeenteraad plaats gaan nemen, wil ik hen iets meegeven, ik wil u een beeld schetsen over de toekomstige huisvesting van de medewerkers van onze nieuwe gemeente. In het Programmaplan en Programmabegroting wordt daar weinig over gezegd; wel geteld 9 regels. Maar ook in het informatieblad over de fusie Edam Volendam Zeevang, die we deze week hebben gekregen, stond niet veel meer.

In bijna alle verkiezingsprogramma's van deze - en ook de vorige verkiezingen, willen we allemaal een beter en efficiënter ambtenaren apparaat. De burgers en ondernemers moeten sneller worden geholpen en moeten vaker terecht kunnen bij het loket.

Het moment om dit wel goed te organiseren is nu gekomen: de fusie met de gemeenten Edam-Volendam en Zeevang.

Dit is het moment om de werkzaamheden van ambtenaren op een andere manier te laten uitvoeren. Door kennis en taken te delen en deze te bundelen kan je een efficiënt ambtenarenapparaat optuigen. Er kan meer klantgericht worden gewerkt en de vragen van burgers en ondernemers kunnen sneller en beter worden beantwoord. Zorg voor één loket waar de burgers en ondernemers in eerste instantie terecht kunnen. Nu moeten de mensen in Edam Volendam naar drie verschillende loketten, op verschillende locaties, met verschillende (en beperkte) openingstijden. Dit moet anders en kan veel klantvriendelijker. Daarnaast zijn er nog de ambtenaren die je kan scharen onder het kopje Bestuurszaken.

Dat zijn de medewerkers die het college ondersteunen; de beleidsmedewerkers, de medewerkers van financiële zaken en meer. Deze mensen zitten in een afdeling die in meer of minder maten met elkaar samen werken en hebben geen direct contact met de burger.

Ook hier is een vernieuwingsslag mogelijk.

Een deel van de medewerkers zal op een "nieuwe manier" kunnen en gaan werken. De manier waarbij er sprake is van gedeelde bureaus en vergaderruimten, waarbij op flexibele tijden gewerkt kan worden en een werknemer alleen moet inloggen om te kunnen werken. Dit kan op kantoor maar ook thuis.

Willen we deze manier van werken introduceren, dan zal de aansturing van de nieuwe afdelingen ook anders moeten. Flex- en thuiswerken is veel meer dan alleen een bureau delen of aan de keukentafel werken. De ICT faciliteiten moeten op orde zijn, en de beveiligingen gegarandeerd.

De medewerkers krijgen meer verantwoording en leidinggevend en zullen hun medewerkers anders dan voorheen moeten aansturen en beoordelen.

Voor de toekomst moet Burgerzaken een centrale plaats krijgen, met een goede verbinding voor alle mensen van onze gemeente. Er moet één balie komen waar je vriendelijk, efficiënt wordt geholpen en met ruime openingstijden. Daar worden al je vragen beantwoord of anderszins verder geholpen. Dit geldt niet alleen voor de burgers en ondernemers in Edam-Volendam, maar ook in Zeevang.

Bestuurszaken moeten worden gehuisvest in een kantoor waar rekening wordt gehouden met het "nieuwe werken". Een nieuwe raadszaal moet ook worden meegenomen in dit plan.

Tenslotte moet er gekeken worden naar de middellange termijn. Terwijl deze fusie nog niet eens is begonnen, moet je je afvragen blijft het hierbij. Moet en wil je nu al rekening houden met de mogelijkheid dat het niet bij deze ene fusie blijft.

Om de medewerkers deze taken te kunnen laten uitvoeren, hebben zij goede maar vooral de juiste huisvesting nodig. Dat het niet op orde is met de huidige huisvesting weten we allemaal. De huidige gebouwen en kantoren hebben een slechte lucht- en klimaatbeheersing, zijn inefficiënt ingedeeld en moeten gezien hun leeftijd worden verbouwd of zelfs gesloopt.

Straks komt de vraag: Kiezen we voor één nieuw gebouw of een combinatie van een nieuw en een gerenoveerd kantoor, en wat wordt de locatie van het nieuwe gebouw.

Een nieuw gebouw kan efficiënt worden ingericht en door "het nieuwe werken" zal naar verwachting een kleinere huisvesting volstaan. Het stadhuis in Zeevang en het gebouw aan de Zeestraat kunnen worden afgestoten, c.q. een andere functie krijgen. Het pand aan de Mgr. Veermanlaan wordt gesloopt en de grond kan verkocht worden. De huidige huurkosten van de raadszaal zullen komen te vervallen. Dit zijn baten ten behoeve van een nieuw gemeentehuis. Daarbij zullen de operationele- en onderhoudskosten van het nieuwe gebouw veel lager zijn dan nu het geval is.

Desalniettemin; er zal geld bij moeten voor de nieuwe huisvesting. Maar dan kunnen we wel de aankomende jaren vooruit.

Daarbij kan een heel belangrijk uitgangspunt voor deze fusie zo worden bereikt.

Een nieuwe gemeente van ruim 8.000 hectare groot met ruim 35.000 inwoners, die kan rekenen op een goed, efficiënt en klantvriendelijk ambtenarenapparaat. En waar de medewerkers van de gemeente zijn gehuisvest zoals het hoort; in een aangename werkomgeving die inspireert en waar het fijn is om te werken.

De heer W.P.L.M. Runderkamp kan zich vinden in het toekomstbeeld dat door mevrouw Bond werd geschetst. Hij hoopt dat in de laatste week richting de verkiezingen die stijl en de manier van met elkaar omgaan al te zien zal zijn bij alle partijen.

De begroting zit technisch goed in elkaar, het is een basis begroting, beleidsarm. Op het politieke deel komt de VVD na de verkiezingen bij de coalitievorming terug. Spreker wil benadrukken dat de gemeente er financieel op vooruit gaat. Voor een deel is dat het gevolg van de fusie want hij weet dat er gemeenten genoeg zijn die er niet in deze mate financieel op vooruit gaan.

Volgend jaar krijgt de gemeente 2 ton extra uit het Gemeentefonds en dat het meerjarig redelijk stabiel is. Volgens het acres komt er nog eens 3 ton bij en dat loopt op tot 6 ton in 2019. Dat zijn forse, substantiële bedragen waar een hoop dingen voor gedaan kunnen worden in de gefuseerde gemeente.

Er zijn een aantal inhoudelijke zaken zoals bijvoorbeeld de ondergrondse afvalcontainers, die wel genoemd zijn, maar in de praktijk gaat dat langzamer dan de VVD graag ziet.

Met het extra geld dat wordt uitgetrokken voor het onderhoud van de openbare ruimte is de VVD blij mee. De reden waarom hij deze voorbeelden noemt is omdat er door de raad van Edam-Volendam in het verleden meerder moties zijn aangenomen die nog niet dusdanig ter hand zijn genomen dat deze ter uitvoering zijn gekomen. Een aantal van de moties is al meerdere jaren oud en het viel hem op dat die moties voor een groot deel nog niet zijn verwerkt in deze begroting.

Dat zijn zaken die de VVD bij de coalitie onderhandelingen meeneemt.

Mevrouw T.M.C. vd Heuvel spreekt als volgt:

Allereerst willen wij namens de gemeente Zeevang complimenten uitbrengen voor de uitgebreide, maar ook gedegen begroting. Wij zijn blij dat het een sluitende begroting is en dat er nog ruimte is om alle wensen, die wij in een later stadium kenbaar willen maken, erin te plaatsen.

Voor de rest willen wij complimenten geven aan de ambtelijke organisatie, dat is zeker op zijn plaats omdat zij naast de werkzaamheden van de fusie ook dit extra pakket nog op zich hebben genomen. Wij zijn blij dat de wensen en belangen die wij in Zeevang hebben ook opgenomen zijn in deze begroting. Daarvoor onze complimenten. Een punt wil ik kritisch benaderen en dat heeft te maken met blz. 44 van de begroting derde alinea. Hier staat "voor de gemeente Zeevang is het van belang dat de vooroevers die worden voorzien zorgvuldig worden ingericht". Ik begrijp dat die gedachte leeft, ware het niet dat Zeevang daar anders over denkt. Ik vind dat ik dat nu moet melden om verwarring te voorkomen.

Wij hebben op 8 september jl. een motie ingediend om aan te geven dat wij het niet eens zijn als er vooroevers gelegd worden bij de Markermeerdijkversterking voor Warder, dat is de Zeevangse kust. Die motie is met een hoogst haalbaar aantal raadsleden aangenomen, één raadslid heeft zich van stemming onthouden en de strekking was dat wij het college vroegen om een schrijven aan het Hoogheemraadschap, Provinciale Staten en de Provincie Noord-Holland te sturen om te laten weten dat Zeevang tegen de aanleg van een oeverdijk is met strekdammen voor de Zeevangse kust, tenzij onomstotelijk is aangetoond dat de oeverdijk noodzakelijk is om de veiligheid te garanderen en er wordt aangetoond dat bewezen is dat geen van de alternatieven volstaat en dat wij graag de resultaten van de lopende onderzoeken en innovatieve mogelijkheden betrokken zien bij de mogelijke varianten van een dijkversterking opdat een zo gering mogelijke aantasting van onze Markermeerdijk plaatsvindt. Vervolgens vragen wij nog om het Hoogheemraadschap de resultaten van het onderzoek met de diverse mogelijkheden van een dijkversterking aan ons voor te leggen. Dat heeft alles te maken met het feit dat wij zo graag de cultuurhistorische waarde van de onze Markermeerdijk in stand willen houden. Ik wil dat nu benoemen omdat er anders bij u allen een verkeerd beeld leeft over de wens of de gedachte van Zeevang en dat zou niet goed zijn. U kunt dat ook zien op blz 45 waar staat dat "het landschap qua uitstraling gehandhaafd moet worden en dat het visuele aspect belangrijk is en dat het karakter van de kust niet aangetast moet worden en dat heeft allemaal betrekking op het RRAAM programma waar wij ook zo verdenken.

De heer W.J.F.M. van Beek merkt op dat er twee producties bij de raad zijn binnengekomen naast de begroting. Een uitwerking van de commissie P&C en een vooruitblik van de september/oktober circulaire. Samen met wethouder Schütt heeft spreker hier een winstwaarschuwing bij gezet. Het ziet er goed uit en dat hebben we wel verdiend na al die jaren van inleveren en behoedzaamheid. De behoedzaamheid wil spreker toch graag behouden omdat in de praktijk vaak weer een nieuwe circulaire komt waarmee weer wat wordt teruggenomen. De vlag kan voorzichtig uit omdat er in 2016 t/m 2019 een behoorlijke plus bijkomt. Helaas is 2015 met terugwerkende kracht opnieuw weer negatief. Dit zullen beide gemeenten in de najaarsnota verwerken, zodat we met een schone lei kunnen beginnen.

De heer V. Tuijp spreekt als volgt:

Vandaag staat de programmabegroting 2016 van de nieuwe gemeente Edam-Volendam op de agenda. Nadat op 13 februari 2014 beide gemeenteraden unaniem besloten hadden het Herindelingsadvies voor de gemeenten Edam-Volendam en Zeevang vast te stellen, en in maart 2015 het wetsvoorstel voor de fusie door de tweede kamer was aangenomen, is de volgende, en belangrijkste stap aanstaande: de fusie zelf.

Dit is natuurlijk een wat ongebruikelijke raadsvergadering. Anders dan anders. Voor het CDA is het tijdens een begrotingsbehandeling altijd gebruikelijk om stil te staan bij de afgelopen periode maar ook om een doorkijkje te geven in de toekomst waar wij als partij de accenten willen leggen. Die accenten voor de toekomst zijn niet zo moeilijk, we staan pal voor de verkiezingen en de verkiezingsprogramma's (zover je van verkiezingsprogramma's kan spreken bij sommige partijen) zijn bekend. Toch zal ik namens het CDA aandachtspunten eruit halen die wij mee willen geven. Los van het behouden van onze voorzieningen op hetzelfde niveau zien wij als CDA, in overleg en in samenwerking met het bedrijfsleven, graag dat er invulling kan worden gegeven aan Social Return. Social Return beoogt het creëren van extra werk(ervarings)plaatsen voor mensen met een grote(re) afstand tot de arbeidsmarkt. Daarmee wordt het bestaande arbeidsmarkt- en re-integratiebeleid ondersteund. Uiteraard gaan wij voor een permanente bouwspeelplaats die tevens een rol kan spelen voor werk (ervarings) plaatsen. En in het kader van het participatiebeleid kan worden meegenomen.

In Volendam is met de herontwikkeling van de Maria Goretti locatie de zorgslang straks compleet. Hierdoor ontstaat er een lint van woningen waar passende zorg wordt geleverd. Een tweede accent waar het CDA nadruk op wil leggen is het creëren van voldoende senioren- en aanleunwoningen in Edam en Zeevang. Op dit moment ligt daar voor de komende jaren voor onze nieuwe gemeente een grote uitdaging.

En een laatste accent die we voor nu mee willen is dat het CDA de komende periode werk wil maken van de verkeersdoorstroming, parkeren in zijn algemeenheid en bewegwijzering in de openbare ruimte. Tot zover heel in het kort de accenten.

Als we terugkijken dan ontkomen we niet aan de situatie die is ontstaan naar aanleiding van het dossier Europaplein. Al snel is op constructieve wijze binnen de coalitie overeengekomen dat het zogenaamde 'masterplan' niet meer aan orde is.

Dus geen extra winkelmeters of appartement complexen in het centrum van Volendam. Dit is in de gemeenteraad unaniem besloten en komt ook niet meer terug. Het CDA is namelijk ook voor een gezellig dorpsplein, omzoomd door één of meerdere zaken met terras. Het was aan wethouder Rijkenberg om met een goed doordacht plan te komen passend bij de schaal van Volendam. Er moest breed draagvlak zijn bij omwonenden, ondernemers en direct belanghebbenden, waarbij het algemeen belang voorgaat op het persoonlijk belang.

Volgens het CDA Edam-Volendam getuigt het van gezond verstand als wethouders in een collegiaal bestuur kritisch kijken naar voorstellen die in B&W worden behandeld. Met name een ingrijpend plan als het Europaplein waar miljoenen van de belastingbetaler mee gemoeid zijn en wat gevoelig ligt in de gemeenschap moet zorgvuldig behandeld worden.

Breed gedragen inspraak wil nog niet zeggen dat er breed draagvlak is. En hier wringt nu precies de schoen voorzitter. Ik hoor het wethouder Rijkenberg nog zo zeggen in de raadsvergadering: 'Niets staat vast', 'Alles is mogelijk'. 'Eigenlijk hadden we de schets niet moeten gebruiken'. Als je dan vervolgens na de 'zogenoemde' inspraak met dezelfde schets komt en ook nog eens enkele tonnen duurdert. Dan is het logisch dat collega wethouders daar kritische inhoudelijke vragen over stellen. De heer Rijkenberg ziet er na die vragen geen heil meer in en vervolgens is er een vertrouwensbreuk ontstaan.

Achteraf voorzitter worden wij steeds meer gesterkt door het idee dat alles gewoon op voorhand uitgekookt was. Dit omdat de fractievoorzitter van Lijst Kras in het presidium van 10 september n.a.v. van de ontstane situatie toegeeft dat alles reeds in april vaststond. Voorzitter, Alles stond al vast terwijl de inspraak voor het Europaplein nog moest beginnen. Hoezo inspraak serieus nemen? Hoezo breed draagvlak? Hoezo de burgers niet in de kou zetten? Voorzitter, het staat vast dat het CDA na de verkiezingen het Europaplein met de nieuwe gemeenteraad op een positieve en ondernemende wijze en met respect zal oppakken.

Dan over de begroting waarbij ik put uit de informatie en kennis van onze financieel specialist Jack de Boer.

Financieel dient alles geconsolideerd te worden; voor de medewerkers van de diverse afdelingen geen gemakkelijke taak. Iedere gemeente heeft zijn eigen systematiek, die vaak al sinds jaar en dag toegepast wordt. Opeens moet het anders

Wat ons als eerste opviel toen we het stuk aan het doornemen waren, was het ontbreken van een passende titel. Na 2013 "alle hens aan dek", 2014 "koersvast in de storm" en 2015 "zeilt tussen de financiële klippen door" Zou "gooit het over een andere boeg" of, om alle geleverde inspanningen te benadrukken: "zet alle zeilen bij". Een mooie geweest. Wellicht een idee? Een traditie moet je voortzetten.

In het verleden bestond de programmabegroting van de gemeente Edam-Volendam uit 11 programma's. Dit aantal werd door velen als "teveel" aangemerkt en verzocht werd om dit te reduceren. Na bijeenkomsten van de gezamenlijke Commissies Planning en Control is besloten voorlopig 6 programma's te hanteren, hier zal binnenkort nog een nadere onderverdeling in gemaakt gaan worden. Nog meer werk aan de winkel dus.

Op diverse andere afdelingen zullen er overuren gedraaid zijn; niet alleen op financieel gebied wordt er gefuseerd, de fusie betreft de gehele organisatie en diens medewerkers. Daarnaast was het afgelopen jaar ook nog eens het jaar van "de drie transities". Veranderingen in vrijwel het gehele sociale domein moesten doorgevoerd worden, waarbij de prioriteit lag bij de mensen die een beroep op de regelingen doen. Zij mochten er op voorhand geen hinder van ondervinden en er niet in ondersteuning op achteruitgaan. Achteraf kunnen we stellen dat de wethouders met bijbehorende ambtelijke ondersteuning daarin goed geslaagd zijn. We kunnen concluderen dat het jaar 2015 voor alle medewerkers een jaar is geweest waarop meer dan voorheen een beroep op hen gedaan is. Bij deze willen wij als CDA op voorhand deze mensen bedanken voor het geleverde resultaat.

Dan wat betreft de programmabegroting.

Een punt dat ontbrak was "Ontwikkeling posities weerstandsvermogens". In het verleden werd in de "Financiële toelichting" een onderdeel gewijd aan "Ontwikkeling posities weerstandsvermogens 20xx - 20yy". Hierin stond een beknopte opsomming van enerzijds de weerstandscapaciteit en anderzijds de risico's voor meerdere jaren.

Dit keer wordt alleen de "Ontwikkeling weerstandscapaciteit 2016-2018" vermeld, het weerstandsvermogen alsmede de risico's (over de genoemde jaren) worden niet genoemd. Juist deze informatie was van belang.

Daarnaast is "Paragraaf 2 - Weerstandsvermogen" bijzonder summier ten opzichte van voorgaande jaren. De risico's worden slechts benoemd, gevolgd door een totaalbedrag. Een specificatie wordt niet gegeven. Ook die informatie gaf meer inzicht.

Misschien dat het niet gebruikelijk is na een fusie, maar één aanvullend overzicht bij de "Recapitulatie programma's" met daarin de verdeling van de baten en lasten voor de oude gemeente Edam-Volendam en de gemeente Zeevang, alléén voor het jaar 2016 en alléén van de reguliere begroting zou handig zijn. Ieder vergelijk met 2015 is nu onmogelijk. Tot zover de aanbevelingen inzake het technische deel.

Wat betreft het financiële deel: een voortzetting op basis van het beleid hetgeen de laatste jaren in gang gezet is:

- Een positief saldo van de structurele baten ten opzichte van de structurele lasten: een goede basis om vanuit te werken zodat de incidentele lasten, mits binnen de perken, zonder problemen opgevangen kunnen worden.
- Voor 2016 een nog steeds als "uitstekend" gekwalificeerd weerstandsvermogen van 2,9. Wel valt op dat in de begroting van vorig jaar, voor de oude gemeente Edam- Volendam, nog van 3,4 uitgegaan werd. De oorzaak van deze daling is, zoals zojuist reeds aangegeven, helaas niet te achterhalen; inzicht daartoe ontbreekt.
- Op langere termijn gestage afname van de langlopende geldleningen, jammer dat het afname van leningen tegen lagere rentepercentages betreft, waardoor het gemiddelde rentepercentage juist weer stijgt.
- Dan op financieel gebied het belangrijkste: het Eigen Vermogen van de gemeente. Dit daalt weliswaar vanaf 1 januari 2016 tot en met 31 december 2018 met € 5,7 miljoen, maar dat wordt volledig veroorzaakt door onttrekkingen aan bestemde reserves, reserves die voor specifieke doelen opgebouwd zijn.

De algemene reserve, het bovenmatige vermogen, neemt in deze periode juist toe met € 1,8 miljoen. Een positieve ontwikkeling dus.

Al met al kunnen wij stellen dat wij met deze eerste aanzet tevreden zijn. Omdat deze voorliggende begroting door de volgende gemeenteraad besproken en vastgesteld moet worden, kan over de besteding van de middelen niets gezegd worden. De begroting is beleidsarm dus de bedragen zullen hoogstwaarschijnlijk bij diverse programma's nog gewijzigd gaan worden, afhankelijk van de nieuwe, toekomstige, zetelverdeling in de raad.

Mevrouw A.C.M. Bootsman spreekt als volgt:

het is niet de bedoeling om vanavond moties en amendementen in te dienen en om lange algemene beschouwingen te verkondigen. Daarom houden wij het kort en krachtig.

Volendam|80 wil de waardering uitspreken voor de ambtenaren die de stukken hebben opgesteld en uiteraard voor de beide colleges van B&W. Het moet een behoorlijk werk geweest zijn om beide begrotingen in elkaar te vlechten. De financiële positie van de nieuwe gemeente kan na de vaststelling van dit document in het 1^e kwartaal van 2016 stevig worden genoemd. De algemene reserve en het weerstandsvermogen zijn meer dan voldoende.

Volendam|80 vindt het van belang om ook even kort terug te kijken op de afgelopen 1,5 jaar. Er is wederom veel bereikt. Los van alle voorbereidende werkzaamheden ten aanzien van de fusie is de ontwikkeling van de Broeckgouw doorgegaan, is de Toekomstvisie bedrijventerreinen vastgesteld, zijn diverse verkeersknelpunten aangepakt, is een aanvang gemaakt met de sloop van het Tase gebouw, zijn de HHNK gebouwen verkocht, zijn de transitie sociaal domein doorgevoerd, is het Centrum voor Jeugd en Gezin geopend, is een aanvang gemaakt met het project Maria Goretti, de nieuwe turnhal, een nieuwe Seinpaal en de renovatie van het binnenbad van de Waterdam. Tevens is de procedure voor de 3^e ontsluitingsweg opgestart en niet onbelangrijk is het bestemmingplan voor het uit te breiden industriegebied Oosthuizerweg vastgesteld waardoor bedrijven de mogelijkheid geboden wordt om uit te breiden in onze eigen gemeente.

Grote stappen dus in een relatief korte periode. Wij zijn daar trots op en wij danken uw college en het ambtelijk apparaat voor al het verrichte werk.

Maar we zijn er nog niet. Volendam|80 heeft nog veel andere nieuwe speerpunten in ons verkiezingsprogramma staan.

Het één worden als nieuwe gemeente zal handen en voeten gegeven moeten worden. Wij hebben ons verdiept in de kwesties die spelen in Zeevang en wij hebben er veel zin in. Wij zijn positief over deze fusie maar wij willen het wel bij deze fusie laten. Wij kunnen met de omvang die we straks hebben alle taken aan en we zijn straks een krachtige gemeente in de regio.

Wij willen ons de komende bestuursperiode van ruim 6 jaar inzetten voor geschikte woningbouw voor alle doelgroepen, bedrijven de ruimte geven om te starten en te groeien. Daarnaast willen wij de doorstroming in en buiten de gemeente verbeteren, in alle kernen meer veiligheid in het verkeer en blijven investeren in sport. Voor ons zal het dan ook van belang zijn dat deze onderwerpen financieel mogelijk gemaakt gaan worden in de formeel vast te stellen programmabegroting. Als de programmabegroting begin 2016 ter vaststelling wordt aangeboden aan de gemeenteraad, zullen wij dan ook beoordelen of het eventueel indienen van moties en/of amendementen noodzakelijk is.

Mevrouw H.W. Voermans spreekt als volgt:

'Iedereen telt mee' is het uitgangspunt van de PvdA, waarmee we deze begroting zullen beoordelen.

Zeevang heeft een testament nagelaten aan de nieuwe gemeente in de vorm van de kadernota ter voorbereiding op deze eerste gezamenlijke begroting. Het zal maar zelden gebeuren dat je bij de uitvoering van een testament nog zelf in de gelegenheid bent om er ook iets over te zeggen, maar in dit geval dus wel.

Het Zeevangs smaldeel van de PvdA grijpt deze kans dan ook van harte aan om zijn licht te laten schijnen op de begroting voor de nieuwe gemeente.

Allereerst zijn we de ambtelijke organisatie erkentelijk voor de lastige taak om 2 verschillende systemen in elkaar te vlechten en voor de oplevering van een sluitende begroting. Als je 2 gemeenten samenvoegt die goed in de slappe was zitten, dan is dat niet zo'n moeilijke opgave overigens.

Over de financieel - technische samenvoeging van beide begrotingen hebben wij dus weinig op te merken: al missen we een helder overzicht van prioriteiten en bezuinigingen én een overzichtelijke risicoparagraaf. Ook de clustering van producten in het sociale domein binnen het programma Samenleving verdient geen schoonheidsprijs.

Vanwege de beperkte tijd richten wij deze beschouwingen verder op het sociale domein. Hier ligt immers de meeste beleidsvrijheid en het betreft maar liefst 48% van de begroting. Het is ook het enige programma waar geen harde financiële gegevens op te leveren zijn. En dat is precies ons bezwaar tegen de invalshoek die gekozen is bij deze begroting; sturen op resultaat vanuit de cijfers. Want hoe meet je welzijn en sociale cohesie? Wat moet het resultaat in dit programma dan zijn? En welke instrumenten worden ingezet om de voorgestelde kortingen van het Rijk op de zorg te realiseren?

Wij vragen ons af waar in dit programma de menselijke maat te vinden is. Voor ons telt iedereen mee. Wij kunnen ons niet voorstellen dat de gezamenlijke colleges in de stuurgroep zonder enige discussie akkoord zijn gegaan met een begroting die 1.4 mil lager is dan in 2015. Dit programma rammelt aan alle kanten.

Onze zienswijzen op een rijtje:

- 1 De budgetten voor elk van de 3 transities moeten in de volgende begrotingsopstelling zichtbaar zijn om gecontroleerd te kunnen worden.

Toelichting

De 3 nieuwe wettelijke taken vanuit het Rijk - waarvoor we extra middelen (9.7 miljoen) ontvangen - zijn in de begrotingsposten verweven met de reguliere taken van de gemeente zoals club en buurthuiswerk, kinderopvang en de voormalige Wet Voorzieningen Gehandicapten. Op deze manier valt het totale budget van de 3 transities niet meer te controleren en wordt programma 5 het grote zwarte gat van deze begroting 2016.

- 2 Uitgangspunt "inkomsten Rijk D's = uitgaven gemeente" moet van tafel.

Toelichting:

In alle programma's is het beginsel van beleidsharmonisatie toegepast. Zo niet op het sociale domein. Dat strikte uitgangspunt van E-V 'inkomsten Rijk 3 D's = uitgaven' is in de gemeente Zeevang juist niet gehanteerd. Hier werden de kosten geraamd op basis van de werkelijke uitgaven en de verwachtingen. Kortingen van het rijk kunnen ook worden opgevangen door efficiënter werken en minder bureaucratie. Ons uitgangspunt voor zorgverlening is: Maatwerk is mensenwerk en geen seriewerk. De nieuwe gemeente heeft genoeg vet op het bot om haar zorgtaken t.b.v. de meest kwetsbare inwoners loyaal in te vullen. Het kan niet zo zijn dat zorgvoorzieningen niet meer kunnen worden geleverd als het budget in september op is of ten koste gaan van club en buurthuiswerk of sport.

- 3 Uitgangspunt van zorgvuldig financieel beheer is een transitiefonds noodzakelijk.

Toelichting:

De financiële risico's zijn op alle programma's zorgvuldig afgedekt met reserveringen en voorzieningen. Zo niet op het sociale domein. Het risico in 2015 van E-V werd geschat op 2,5 milj voor 3 D's inclusief Baanstede. Gemeente E-V heeft het risico in 2015 met 5 ton wel gedekt én ook benut, maar dit beleid niet bij de beleidsharmonisatie doorgezet. Deze werkwijze is dus volstrekt inconsequent vanuit zorgvuldig financieel beheer.

De implementatie van de nieuwe taken zal zeker 3 tot 5 jaar duren en dan zijn er nog flinke tegenvallers zoals de onlangs vastgelopen transitie bij Baanstede. Ook het toenemend aantal thuiswonende ouderen met een zorgbehoefte hebben we nog lang niet in beeld. Wij pleiten daarom voor een transitiefonds voor 3 tot 5 jaar om te voorkomen dat kortingen/tegevallers binnen het programma moeten worden opgelost. Te allen tijde willen we voorkomen dat welzijnsvoorzieningen of sport het gelag moeten gaan betalen.

De heer B.J. vd Meulen spreekt zijn waardering uit voor het werk dat is verzet op méér dan een front van de medewerkers van de gemeente en de beide colleges en waaronder ook deze begroting. Dit is onze eerste beoordeling van een begroting die door de nieuwe raad van deze fusiegemeente begin 2016 écht zal worden vastgesteld. De PvdA Edam-Volendam heeft geen uitgebreide algemene beschouwingen opgesteld. Bij de eerste beoordeling van de begroting kijk ik of deze meerjarig sluitend is en hoe het saldo onvoorzien is. In de begroting staat altijd een zin in de toelichting dat er meerjarig meer incidentele lasten dan incidentele baten zijn en daarmee de begroting dus materieel sluitend is. Dat zou mij gerust moeten stellen, ware het niet dat ik ook na jaren van ervaring deze boodschap nog steeds niet goed begrijp. Als de structurele inkomsten hoger zijn dan de structurele uitgaven en de incidentele inkomsten lager zijn dan de incidentele uitgaven, maar het geheel uitkomt op nul dan is het voor mij sluitend en zeker als dat meerjarig het geval is.

De omvang van de begroting is gestegen van naar 84 miljoen. Dat komt door de bijdrage van de gemeente Zeevang die kennelijk 14 miljoen was.

De salariskosten bedragen 25% en er wordt 7,2 miljoen uit de reserves gehaald, maar er wordt ook weer 8,6 miljoen teruggestort en dan hebben we een algemene reserve van 25 miljoen. In de komende jaren zullen we te maken krijgen met een extra inkomst vanuit het Rijk.

Het ziet er goed uit en de PvdA is ook tevreden met deze begroting. De begroting is verder beleidsarm dat betekent dat er alleen going concern taken in zijn begroot. Er zijn slechts 5 prioriteiten opgevoerd waarvan twee veroorzaakt worden door regelgeving vanuit het Rijk. Een prioriteit betreft een doorlopende prioriteit namelijk het meekoppelproject dijkversterking en er is een prioriteit visualisering van de raad. Dat vond ik een heel mooi gevonden woord, dat betekent dat we straks in beeld komen op de lokale tv. We moeten er dus allemaal een beetje netjes geschoren uitzien. Beleidsarm is betrekkelijk omdat er in deze begroting kapitaallasten zijn verwerkt voor een nieuwe sporthal, turnhal, het verlies van het Taseterrein en een aantal doorgevoerde bezuinigingen op het sociale terrein.

Allemaal overeenkomstig eerdere besluitvorming in deze raad, maar erg beleidsarm is dat dus niet. Zorg heeft de PvdA over de bezuinigingen vanuit het Rijk op het sociale domein. Wij vragen ons af of de wethouder zich heeft geschaard bij de vele wethouders die zich de afgelopen tijd rechtstreeks gewend hebben tot de Minister over de nieuwe bezuinigingen.

Er is gekomen tot een herschikking in de programma's en samenvoeging van producten. Dat is prima daar hebben wij al jaren om gevraagd, maar misschien is er wel iets teveel doorgevoerd. De PvdA pleit ervoor om programma 5 te splitsen en het onderdeel sport en recreatie er uit te halen.

Dat is een onderscheidend onderdeel van deze gemeente en dat zou in een apart programma moeten worden ondergebracht. Wat er dan overblijft, zijn de echt sociaal maatschappelijke activiteiten. Bij de beoordeling van de begroting kom ik op mijn geliefkoosde onderwerp en dat gaat over de leesbaarheid, de begrijpelijkheid, kaderstelling en controleerbaarheid.

Er is de afgelopen jaren iets verbeterd, maar het kan nog zeker beter. De opzet is goed, alleen zitten er altijd nog wat slordigheden in. Een aantal is al door mijn voorgangers genoemd.

Zo worden in de programma's 3 en 5 het algemene doel uitgebreid beschreven waardoor er bij de doelen bij de afzonderlijke producten niets overblijft en dat maakt het onduidelijk. Het algemene doel bij programma 4 is overgenomen uit de begroting 2015, alleen is het een programma met een veel beperktere omvang dan het nieuwe programma. Dat vinden wij slordig.

Het blijft voor de raad moeilijk om de allocatiefunctie te realiseren. Een eenvoudig voorbeeld daarbij is altijd dat de gemeente ruim €3,5 ton uitgeeft aan openbare verlichting, maar dat niemand weet om hoeveel lichtmasten het gaat. Dat betekent dat de raad geen kaders heeft op basis waarvan de openbare verlichting wordt aangestuurd. Dat geldt niet alleen voor dit product, er zijn nog veel meer producten waarvoor niets is opgesteld.

Het algemene financiële overzicht bij de programma's geeft een overzicht van het saldo zonder capaciteitskosten, o.a. de personele kosten. Dat geeft volgens de PvdA onvoldoende inzicht, vooral bij de producten die alleen of met veel ambtelijke inzet worden uitgevoerd of worden omgeslagen naar de inwoners. Als voorbeeld geeft hij communicatie en voorlichting, daar wordt gesproken over een lichte daling, maar de raad benadrukt vaak het belang van dat product. Daar past een verlaging van de kosten niet bij. In de productenbegroting is te zien dat het hele product stijgt met €68.000,--. Er wordt dus wel meer aandacht geschonken aan communicatie en voorlichting alleen wordt dat niet aan de raad gemeld waardoor de raad op het verkeerde been wordt gezet als zij alleen beschikking heeft over de begroting. Bij toerisme wordt gemeld dat de nieuwe producten, vanwege de net vastgestelde Toeristische Visie, gekoppeld zijn aan de uitwerking van uitvoeringsplannen. Volgens de financiële analyse blijkt dat de uitgave ook hier met €17.500,-- daalt, terwijl je een stijging verwacht omdat het uitwerken van plannen geld kost.

In de productenbegroting dalen de uitgaven nog verder namelijk met €38.000,--. Waarom wordt er geen geld beschikbaar gesteld voor dit nieuwe beleid of de uitgave gelijk gehouden?

De PvdA heeft vorig jaar gevraagd om een apart product m.b.t. de fusie. De portefeuillehouder zegt dat dit is opgenomen in het product 6.05 Overige uitgaven en inkomsten.

Een duidelijk product is dat niet te noemen en om te zeggen dat uit dit product een duidelijk inzicht in de fusiekosten blijkt durf ik niet te beweren.

Als raadslid heeft hij geen tijd om alle programma's uit te spitten en dat zou ook niet nodig moeten zijn, de raad hoort een transparante en inzichtelijke begroting te krijgen.

Onder de paragrafen mist hij de paragraaf subsidies, dit is een belangrijk instrument voor de raad. Een dergelijke paragraaf heeft nog nooit deel uitgemaakt van de begroting, maar dat zinvol zéker na de uitkomst van het onderzoek van de Rekenkamercommissie.

De PvdA verwacht dat de opstellers van de begroting zich wat vaker afvragen wat een raadslid nodig heeft om de kader stellende en controlerende taak die de raad heeft goed te kunnen uitvoeren en deze opmerking ter harte neemt om te komen tot een nóg betere begroting dan deze al is.

De heer N.M. van Straalen zegt dat de begroting die voorligt beleidsarm is en feitelijk ter kennisname is aangeboden, de begroting wordt vastgesteld na de verkiezingen en dan kunnen de verhoudingen heel anders liggen. De commissie Planning & Control heeft de begroting bekeken en alle zaken zijn in technische zin afgedaan. Toch is er een punt dat ik er uit wil lichten vooral omdat wij dat zeker gaan amenderen bij de behandeling van de echte begroting en dat is het milieuprogramma. Voor dit product is een bedrag begroot van €237.000,-- en dat zal grotendeels worden besteed aan lopende taken in het kader van het milieubeleidsplan en het omgevingsprogramma. Er worden geen nieuwe prioriteiten benoemd en dat is voor Groen Links onverteerbaar, dat is geen ambitieniveau. Dit is doen wat je moet doen en dit ambitieniveau steekt schril af t.o.v. de maatschappelijke urgentie van de milieucrisis.

Iedereen weet dat we niet door kunnen gaan met het huidige niveau van energieverkwisting en het gebruik van fossiele brandstoffen. We zijn bezig om de energie in de vorm van organische koolstofverbindingen die in de bodem ligt opgeslagen in hard tempo de lucht in te jagen. In een razend tempo zodat we op een termijn van enkele tientallen jaren alle koolstof die winbaar is als koolzuurgas de lucht ingeblazen hebben. De gevolgen zijn ook bekend: stijging van het gehalte koolzuurgas in de atmosfeer, opwarming van de aarde, uitputting van de grondstoffen en op den duur maatschappelijke instabiliteit en misschien zelfs wel het onvermogen om de beschaving zoals we die nu hebben op de lange termijn te kunnen handhaven. Nu denkt u: dit zijn zulke grote problemen daar kunnen wij hier in deze gemeente niets aan doen. Dat wil ik ontkennen, Barak Obama zei: Yes we can.

Ik ben geen Barak Obama, maar ik kan wel iets anders zeggen: Yes we do.

Als ik om mij heen kijk zie ik een gemeente die echt iets kan doen, een gemeente die boordevol technische mogelijkheden, bedrijvigheid, innovatiekracht, doorzettingsvermogen om daar iets van te maken zit. Ik weet zeker dat alle inwoners van deze gemeente zich beseffen dat datgene wat goed is voor het milieu, goed is voor de mensheid, maar ook technologische vernieuwing en nieuwe bedrijvigheid kan oproepen. Bovendien denk ik dat wij over dit onderwerp in de raad niet zoveel verschillen van mening. We zien bijvoorbeeld het bouwprogramma in de Broeckgouw dat al lange tijd hoge standaarden toepast voor de isolatie van woningen. De rest van Nederland is jaloers op de manier waarop in de Broeckgouw gebouwd werd in tijden van economische neergang. Elk jaar hebben we een goed bezochte energiemarkt, jarenlang een subsidieregeling voor duurzame energie gehad dus ik denk dat het plan dat ik straks ga voorstellen hopelijk op raadsbrede steun kan rekenen. Dat is de reden dat ik het nu vast presenteer zodat wij door kunnen laten dringen en na de verkiezingen gelijk werk van kunnen maken. Dit is ons plan.

Edam-Volendam energie neutraal in het jaar 2022. Laten we proberen om bij het eind van deze raadsperiode de gemeente over te geven aan onze kinderen op manier die duurzaam is voor een lange tijd tot in de verre toekomst. Er zijn al verschillende gemeenten die een dergelijk plan hebben, zoals Zutphen, Boxtel, Eindhoven, Delft, Apeldoorn. Meestal wordt de tijdshorizon gelegd bij 2040, maar ik denk, gezien de capaciteiten in deze gemeente, dat wij het sneller moeten kunnen. Daarom zeg ik 2022. Een gemeente is energieneutraal als het energiegebruik dat binnen de gemeente grenzen geldt, gelijk is aan de hoeveelheid energie die je binnen de gemeente opwekt. Plus datgene dat aan maatregelen op basis van externe maatregelen van buiten de gemeente kunt toerekenen aan de gemeente. Je produceert dus duurzame energie net zoveel als dat er wordt gebruikt en er is geen netto import van energie over de gemeentegrenzen. Dat gaat niet zomaar, daar is een heel scala maatregelen voor nodig. De gemeente moet zelf energieneutraal zijn, we praten over de GPR score van nieuwbouwwoningen, er moeten besparingsmaatregelen komen met doelstellingen voor scholen en sportverenigingen, prestatieafspraken met de woningbouwverenigingen en bedrijfsleven, een actieplan om het gebruik van benzine auto's door de gemeente zelf te verminderen, het oppervlakte zonnepanelen moet worden uitgebreid, inzet van windmolens en heel veel energie moet decentraal worden opgewekt.

Of dat allemaal voldoende valt op dit moment niet te zeggen. Er moet een analyse gemaakt worden van de huidige situatie, er moet een studie gemaakt worden van de haalbaarheid, er moet lijst opgesteld worden van alles dat moet worden gedaan en de maatregelen die nodig zijn om dit plan te implementeren. Dat is wat andere gemeenten ook hebben gedaan. Wat we nodig hebben is een wethouder die hier warm van wordt, een werkgroep van de raad die dit proces kan begeleiden en een campagne om de bevolking mee te krijgen. Er zijn verschillende deskundige adviesbureaus die de gemeente hierin kunnen adviseren. Dat kost geld, maar ik denk dat het de moeite waard is. Het zal zeker een lange adem kosten en doorzettingsvermogen. U weet dat Groen Links geen voorstander was van de lange zittingstermijn van de gemeenteraad na 1 januari, wij hadden liever in maart 2018 weer verkiezingen gehad. Dat is niet het geval, maar er zit één voordeel aan de lange zittingstermijn en dat is dat het de raad in de gelegenheid stelt om de plannen tot 2022 hopelijk met een college, wat daarvan overtuigd is dat dit moet, zonder politieke ongewisheid en zonder tussentijdse verkiezingen, uitgevoerd te krijgen.

Ik geef dit idee mee voor de coalitieonderhandelingen en wij komen hier bij de behandeling van de begroting op terug.

3. Eerste termijn voor de colleges.

De heer W.J.F.M. van Beek zegt dat de reactie van de colleges bescheiden zal zijn omdat het college van de nieuwe gemeente de koers moet bepalen.

Dat geeft ook antwoord op de opmerkingen m.b.t. de beleidsarme begroting. Het is een bewuste keuze om daarmee de besluitvorming niet over de grens van de bevoegdheid te trekken.

Spreker kan namens de colleges zeggen dat de complimenten die zijn gegeven aan de ambtelijke organisatie zullen worden overgebracht.

Hij stelt het zeer op prijs dat de raad daar oog voor heeft. De eindspurt die altijd nodig is om niet alleen een start te maken met de begroting, maar ook een compleet ontwerp aan te bieden. Die eindspurt had in de organisatie heel wat voeten in aarde, te meer daar alle zaken gewoon doorgaan.

Het college deelt de complimenten in de richting van het ambtelijk apparaat.

N.a.v. de opmerking van mevrouw Bootsman zegt spreker dat hem is opgevallen dat in Edam-Volendam altijd met vier wethouders is gewerkt en nu juist in een drukke herindelingsperiode met drie wethouders en er is keihard gewerkt. Met één wethouder minder hebben de wethouders daar stuk voor stuk veel energie in gestopt.

Naar Zeevangs Belang antwoordt spreker dat beide college denken dat het differentiëren van toeristenbelasting een goede richting is, dit wordt onderzocht.

Een verbeteringslag zou splitsing van programma 5 zijn. In de clustering van decentralisatiegelden wordt op dit moment al voorzien. Binnen programma 5 is al een clustering aangebracht, maar dat moet worden doorgezet in de boekhouding. Spreker geeft aan dat het binnen de mogelijkheden ligt.

Veel fracties hoort hij woorden uitspreken als respect, samenwerking en harmonie. Uiteraard kan het college dat onderschrijven. Hij denkt dat de samenleving het op prijs stelt als de raad in een zekere respectvolle wijze met elkaar omgaat.

Er zijn kritische geluiden genoemd, maar in politieke sfeer gaat spreker daar niet op in. Tevens is er een vooruitblik gegeven op de huisvesting en dat neemt hij in deze vergadering voor kennisgeving aan.

Naar de VVD zegt spreker dat in het eerste kwartaal te zien is of de herkenbare punten zijn opgenomen in een coalitieprogramma of dat het een motie wordt vanuit een oppositie rol.

Hij vindt het eerste woord van het CDA mooi gekozen: Hoogoveniveau, vindt spreker een mooi woord.

De heer Tuijp vraagt om een naam voor de begroting en heeft een aantal leuke suggesties gedaan, dat is inderdaad een traditie van Edam-Volendam, maar er is nog niet over gesproken in het gezamenlijk college.

De PvdA had een kritische noot rondom het sociaal domein. De vraag of de budgetneutraliteit gehandhaafd blijft zoals deze nu in de begroting is opgenomen of moet er worden bijgeplust is een vraag voor de nieuwe raad.

De budgetneutraliteit is een gekozen uitgangspunt vanuit de colleges. De kwartaalrapportages geven niet aan dat dit problemen oplevert. Er is geen reden te denken dat de gemeente op een tekort afstevent.

In de loop der jaren hebben zich al verbeteringen t.a.v. de begroting voorgedaan. Er is een behoorlijke stap gezet en spreker verwacht van het nieuwe management dat er meer ingeschoten wordt op een minder financieel gerichte begroting.

Spreker geeft aan dat de capaciteitskosten altijd bij de programmabegroting bij de producten zaten.

Door het systeem van tijdschrijven ontstonden grote verschillen. De raad kon daardoor de budgetten niet vergelijken. Dit is een eerste stap om de begroting op dat punt meer leesbaar te maken, maar het ideaal plaatje zou zijn dat de voor en na calculatie van de uurverdeling dichter bij elkaar komt zodat het kan worden meegenomen zonder dat de begroting op zijn kop gaat.

Naar GroenLinks antwoordt spreker dat het aan de politiek is om op dit betoog te reageren.

De heer W.H.M. Rijkenberg antwoordt m.b.t. het Europaplein dat het plan aan de raad is gepresenteerd, in PiusX is gepresenteerd en dat op verschillende manieren inspraak heeft plaatsgevonden. Er is geen plan in de gemeente dat zoveel heeft opengestaan voor inspraak en daar is ook gretig gebruik van gemaakt.

Zeker 90 tot 95% van de inspraakreacties zijn verwerkt in het plan. Het restant van de reacties had geen betrekking op het plein of de omgeving en daarom zijn die reacties niet meegenomen. Gezien de media en de reacties mag je concluderen dat er een breed draagvlak was voor het plan.

Er waren slechts twee zienswijzen die betrekking hadden op het concept ontwerp als zodanig, daarom week het eind ontwerp vrijwel niet af van het concept ontwerp.

Er is dus gehoor gegeven aan de zienswijzen en het draagvlak. Het is jammer dat dit plan het weer niet heeft gehaald. Dat is spijtig en hij betreurt is dat het erop lijkt dat alle tijd die erin is gestoken door de mensen die de zienswijzen hebben aangeleverd teniet gaat.

Spreker excuseert zich naar de mensen die de moeite hebben genomen om daaraan bij te dragen.

Verder wil hij in dit gezelschap de zaak positief houden en hij gaat niet in op insinuaties. Spreker hoopt voor de toekomst op een constructieve wijze en met wederzijds vertrouwen in een college samengewerkt kan worden zodat het plan wel voor elkaar komt en dat gestand wordt gedaan aan alle aangeleverde input.

Mevrouw M.A.J. Kes antwoordt naar GroenLinks dat het een ambitieus plan is. Spreekster kan meegeven dat zij samen met de heer Schütt en de ambtenaren een nieuw concept van het omgevingsbeleidsplan heeft besproken. Het heeft weinig zin om dat nu al te bespreken omdat het van belang is dat de nieuwe coalitie samen met de oppositie de ambities daarin gaat bepalen. Het wordt een belangrijk onderwerp voor de komende periode.

Naar de heer vd Meulen antwoordt spreekster dat het verlichtingsplan in een redelijk vergevorderd stadium verkeert. Tevens geeft zij aan dat het aantal lantaarnpalen in de gemeente plm. 5000 is.

4. Korte pauze.

De heer W.J.F.M. van Beek schorst de vergadering om 21.05 uur.

De heer W.J.F.M. van Beek heropent de vergadering om 21.30 uur.

5. Tweede termijn raadsleden.

De voorzitter antwoordt naar de heer vd Meulen dat de gemeenten betrokken zijn bij het initiatief t.a.v. bezuinigingen op de verschillende componenten binnen het Gemeentefonds. De wethouder van Gouda heeft hiertoe het eerste initiatief genomen en heeft per Provincie een gemeente gebeld om e.e.a. aan het rollen te krijgen. In de Provincie Noord Holland heeft hij de gemeente Edam-Volendam gebeld.

De heer D. Dijkshoorn is blij dat er meerdere partijen zijn die vinden dat er snel een definitieve oplossing moet komen t.a.v. de huisvesting.

De gemeente Zeevang is een aantal jaren terug begonnen met ledverlichting en dat heeft zijn vruchten afgeworpen, wellicht kan de gemeente Edam-Volendam hiernaar kijken. Zeevang staat in de regio vrij hoog in de score qua energie en milieu.

Spreekster is het niet eens met mevrouw vd Heuvel die aangeeft dat de tekst in de begroting niet klopt. Het Hoogheemraadschap is van mening dat er een voorovertraject moet komen. De raad van Zeevang heeft gezegd dat als het niet nodig is dat niet moet worden gedaan en dat nut en noodzaak moet worden onderzocht. We hebben ook gezegd dat we droge voeten willen houden in de polder en dat moet bovenaan staan. Het is frappant dat er een Hoogheemraadschap is dat staat voor een voorovertraject waar mevrouw vd Heuvel bestuurslid is en er is een VVD die daar ook voor is en we hebben een VVD in de lokale gemeente die geen voorover wil. Zeevangs Belang heeft een motie ingediend en toegezonden aan het Hoogheemraadschap en hij is benieuwd wat het Hoogheemraadschap met de motie gaat doen.

Mevrouw E.A.M. Bond betreurt de opmerking van de heer Tuijp omtrent "wat je verkiezingsprogramma's kan noemen". Spreekster kan zich vinden in het laag houden van de marktgelden in Zeevang.

Naar de PvdA van Zeevang antwoordt spreekster dat het zichtbaar maken van de budgetten van de drie transitie een goede insteek is. Ook kan zij zich vinden in het transitiefonds.

Het voorstel van GroenLinks m.b.t. de energie neutrale gemeente is volgens spreekster een prima intentie. Gekeken moet worden hoe dit vorm kan worden gegeven.

Mevrouw T.M.C. vd Heuvel antwoordt n.a.v. de opmerking van de heer Dijkshoorn dat zij inderdaad als bestuurslid bij het Hoogheemraadschap actief is. Het Hoogheemraadschap heeft reeds een aantal jaren het dijkversterkingsproject aangevangen met innovatieve oplossingen. Ook zou volgens het Hoogheemraadschap een vooroverdijk een innovatieve oplossing kunnen zijn, maar daar zijn de meningen nog over verdeeld bij de bestuursleden van het Hoogheemraadschap en zo ook bij haar.

Als VVD raadslid is zij ook tegen een vooroverdijk voor Zeevang omdat zij één verhaal heeft en dat is een duidelijk verhaal. De raad van Zeevang denkt daar ook zo over. Zeevang heeft een cultuurhistorische Markermeerdijk, een onaangetaste Markermeerkust en dat wil de gemeente zo houden. Een voorover of oeverdijk trekt veel aalscholvers, ganzen, insecten en ongedierte aan. U weet waarschijnlijk inmiddels dat Zeevang talrijke ganzen heeft en dat er Natura 2000 zijn en dat dat voor Zeevang een onhebbelijkheid is om dat er ook nog bij te hebben. Dit heb ik eveneens in de raad van Zeevang van 8 september verwoord. Spreekster hoopt een duidelijk antwoord te geven dat er één verhaal is, zowel als raadslid van de VVD Zeevang als algemeen bestuurslid van het Hoogheemraadschap. Bij het Hoogheemraadschap liggen de plannen op dit moment even in afwachting van de lopende onderzoeken zoals het onderzoek dijken op veen. Dat zou van invloed kunnen zijn op de sterkte van de dijken. Ook loopt er een onderzoek naar pompen in de Afsluitdijk en de Houtribdijk wat effect kan hebben op de mate van versterking van de dijken. Minister Schultz heeft de onderzoeken in gang gezet en medio december verwacht zij de uitslag. De uitslag van alle onderzoeken wordt betrokken bij de mate van dijkversterking en wordt per tracé gekeken wat wel of niet haalbaar is en draagvlak heeft. Daar stuurt zij op zowel als VVD Zeevang als algemeen bestuurslid van het Hoogheemraadschap.

De heer W.J.F.M. van Beek merkt op dat deze discussie belangrijk is, maar in het kader van de begrotingsbehandeling voldoende op dit moment.

De heer V. Tuijp antwoordt voor wat betreft de verkiezingsprogramma's: wie de schoen past trekt hem aan. Het CDA neemt alle partijen uiterst serieus.

Hij begrijpt dat de heer Rijkenberg reageert en het CDA neemt het de heer Rijkenberg niet kwalijk want hij kan er niets aan doen dat iemand in zijn nek zit te hijgen en de opdracht moet uitvoeren. Het CDA constateert dat de bewoners en ondernemers zich na de inspraakavonden niet gehoord voelen.

De heer N.M. van Straalen vraagt wie in de nek van de heer Rijkenberg zit te hijgen.

De heer V. Tuijp antwoordt dat dat aan de heer Rijkenberg kan worden gevraagd.

De heer B.J. vd Meulen is blij dat er iemand is die weet hoeveel lichtmasten er in de gemeente staan.

Ook is hij blij met de toezegging dat er een verlichtingsbeleidsplan komt. Spreker hoopt dat dit voor nog meer producten komt zodat de raad de kader stellende rol kan vervullen.

M.b.t. de capaciteitskosten heeft hij niet elk product bedoeld, maar producten die doorberekend worden aan inwoners en de producten die gedaan worden door de ambtelijke inzet.

Mevrouw H.W. Voermans is blij dat het idee van een transitiefonds met welwillendheid wordt gehoord en dat de clustering van de 3 d's met instemming wordt begroet.

Het betreft een cosmetische clustering omdat de 3 d's op dit moment nog veel producten behelzen die tot het gewone gemeentelijke terrein behoren zoals CBW.

Spreker realiseert zich dat het een grote operatie is voor de financiële administratie, maar zij pleit er voor dit in een volgend stadium te doen.

In de commissie Planning & Control heeft zij gevraagd naar een prioriteit rond de monumentenbordjes en vorige week zijn deze bordjes in Zeevang gearriveerd.

De heer N.M. van Straalen zegt dat verschillende fracties aangeven minder aandacht te willen schenken aan politiek geharrewar en ruzie. Dat zou mooi zijn en toch moet hij constateren dat dat niet zo is. Het college gaat rollebollend over straat tot aan het eind van de verkiezingen. De opmerkingen die her en der door de raad worden geslingerd lijken dat ook aan te wakkeren. Dat is te betreuren en hij vindt dat de drie college partijen zich hiermee diskwalificeren. Zij zijn niet in staat om het langlopende dossier Europaplein op te lossen en dat had wel moeten.

Het siert wethouder Rijkenberg dat hij niet stekelig in gaat op het betoog van de heer Tuijp.

Spreker is blij met de opmerking van wethouder Kes dat het streven naar energiebeperking een belangrijk onderwerp is.

De opmerking van Lijst Kras over de huisvesting vindt hij eveneens belangrijk, hier moet in de nieuwe raadsperiode goed naar gekeken worden.

Naar mevrouw Voermans antwoordt spreker dat zij gelijk heeft dat het sociaal domein een groot onderdeel van de begroting is. Er is onzekerheid over de doelstelling namelijk of dat wat nodig is voor de uitvoering van dit beleid ook werkelijk door het Rijk kan worden gegeven. Het is een moeilijk onderwerp omdat het een open einde begroting is.

Het idee m.b.t. een transitiefonds vindt hij een goed idee, zijn partij heeft hier ook voor gepleit. Het is een belangrijk onderwerp waar Groen Links gelijk met de PvdA hoopt op te trekken.

6. Tweede termijn colleges.

De heer W.J.F.M. van Beek antwoordt naar mevrouw Voermans dat het inderdaad een cosmetische oplossing is op dit moment. Er is geclusterd op basis van de huidige situatie, maar de voornaamste reden is dat het veel werk is om het op deze termijn nog te regelen.

Het college zal zich inspannen om het in de volgende begroting een apart programma te maken.

Naar de heer vd Meulen antwoordt spreker dat hij m.b.t. de capaciteitskosten een stap verder wil gaan en bij alle producten worden opgenomen zodat het in de begroting goed zichtbaar is en in de rekening niet tot grote verschillen gaan leiden. Bijna alle overheadkosten zijn per uur omgeslagen en dat betekent dat een of twee uren verschuiving om grote bedragen gaat en dat maakt het ondoorzichtig. In de commissie Planning & Control zal hiervoor een oplossing gezocht moeten worden.

De heer Schütt dankt de ambtenaren voor het vele werk. De ambtenaren zijn al op elkaar afgestemd en dat vindt hij een compliment waardig.

De raad kan dit voorbeeld volgen, hij proeft dat er al een soort verkiezingsdebat gaande is.

Het plan van de heer van Straalen is wel heel ambitieus, maar spreker zegt hier veel mogelijkheden in te zien.

Er is veel ambitie en enthousiasme om het geheel bij te stellen en het is de uitdaging om binnenkort in een nieuwe vorm hier iets moois van te maken.

De heer W.H.M. Rijkenberg merkt op dat het toch de avond van de insinuaties schijnt te zijn voor het CDA en dat vindt hij uitermate jammer.

Als inspraak niet het meest gewenste plaatje oplevert betekent dat niet dat het proces fout geweest is.

Als de illusie bestaat dat je met inspraak 100% tevredenheid creëert bij de bevolking dan mag hij de heer Tuijp ontuchtteren want dat zal nooit het geval zijn. Dat de mensen niet happy zijn met de uitkomst begrijpt hij omdat er wederom niets mee wordt gedaan.

De heer V. Tuijp snapt de woorden van de heer Rijkenberg en daarom had het CDA het plan ook graag willen behandelen in de raad, maar dat mocht niet zo zijn.

7. Besluitvorming.

a. De raden van Edam-Volendam en Zeevang nemen kennis van het ontwerp Programmaplan/ begroting 2016 inclusief daarin opgenomen prioriteiten en paragrafen en inclusief eventuele zienswijzen van de fracties en bieden deze stukken via het nieuwe college van Edam-Volendam in 2016 aan de nieuwe raad ter vaststelling aan.

b. De raden nemen kennis van het concept van de meerjarenbegroting 2017-2019 conform de procedure onder punt a.

De heer W.J.F.M. van Beek deelt mede dat het verslag van deze vergadering wordt verstrekt aan de nieuwe gemeenteraad, zodat de nieuwe gemeenteraad in haar afweging mee kan nemen hetgeen nu is gezegd.

Spreker vraagt of de raad van de gemeente Edam-Volendam stemming wenst.

De raad wenst geen stemming.

De heer W.J.F.M. van Beek concludeert dat het besluit met algemene stemmen is genomen.

Mevrouw H.C. Heerschop vraagt of de raad van de gemeente Zeevang een stemverklaring wil afleggen.

De raad maakt hier geen gebruik van.

Spreekster concludeert dat de besluiten unaniem zijn aangenomen.

8. Sluiting.

De heer W.J.F.M. van Beek dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering om 22.15 uur.

Gewijzigd

Ongewijzigd

vastgesteld in de gezamenlijke bijeenkomst van de raden van de gemeente Edam-Volendam en Zeevang gehouden op

de griffiers,
mr. M. van Essen.

de voorzitters,
W.J.F.M. van Beek.

T.G. Heikens.

H.C. Heerschop.